

Pred reorganizacijo kmetijskih delovnih zadrug

V soboto, dne 28. marca t. l. so v Ptuj razpravljali o reorganizaciji zadružnega kmetijstva v ptujem okraju glede na osnutek tozadevne nove uredbe. Na dnevnem redu so bila številna vprašanja v zvezi s nastankom novih ekonomij KZ ali okrepljivo že obstoječih, v zvezi z ustanovitvijo novih socialističnih kmetijskih gospodarstev z delavskimi sveti ter v zvezi s privatnimi kmeto-

valci — dosedanjimi zadružniki —, ki jim bo na lastno željo vrnjena zemlja, stroji in orodje, kjer bodo razpuščene obdelovalne zadruge. Prediskutirali so tudi, kje so konkretni pogoji za nove in povečane ekonomije KZ, kje za ustanovitev novega ali razširitev že obstoječega socialističnega kmetijskega gospodarstva in kje za razpust dosedanje zadruge.

spodarstva Podlehnik, VDZ Dravinjski vrh in Gorca-Dežno z okrog 800 ha zemlje. Ob taki reorganizaciji bi bila dana možnost, da bi imelo del vinogradov v Vareji zopet kmetijsko gospodarstvo Turnišče, kot jih je že svoj čas imelo. Samostojno socialistično gospodarstvo naj bi bilo v Sobotnici, ki ima novo gospodarsko dvorišče in vse možnosti, da se dalje razvija. Priključena bi mu bila še ekonomija KZ Bukovec, ki je v neposredni bližini. Nedvomno bo dobilo sobotniško kmetijsko gospodarstvo v najem še nekaj zemlje od kmetov, ki jim bodo odgovarjali najemni pogoji. Veliko gospodarstvo bi tvorila zemlja KDZ Osojnik, Grajene

in Mestnega kmetijskega gospodarstva, ki bi se lahko bavilo s sadjarstvom, živinorejo in pridelovanjem zelenjave. Vendar do te združitve, kot kaže vsaj sedaj, ne bo prišlo, ker ima Mestno kmetijsko gospodarstvo vse pogoje, da se tudi v bodoče samostojno vzdržuje, ker je prilično mehanizirano in se je kot tako obneslo že ves čas doslej. Z zemljo KDZ Trnčice bi se povečale površine semenarne Starše, ekonomiji Pleterje in Cirkovec bi se združili z gospodarstvom Strnišče. Ob enem z vprašanji teh večjih zadrug in ekonomij bo rešeno še vprašanje vrste manjših ekonomij v okraju, ki jih bodo prevzele KZ.

Kako pa zdi?

O vseh gornjih vprašanjih je mnogo koristne, pa tudi neuporabne diskusije zlasti v krajih, kjer so KZ, ekonomije, KDZ in kmetijska gospodarstva. Kmetovalci, ki nameravajo izstopiti iz zadruge, se v diskusiji dokaj odločno zavzemajo za to, da bi jim bila zemlja, zgradbe, stroji in orodje vrnjeno pod dokaj ugodnimi pogoji in celo pred 1. oktobrom, da ne bi nosili dela izgube in investicij, skratka, da bi ob razpustu dobro odrezali. Precejšnje opozicijo pri tej diskusiji tvorijo sovaščani, ki so vsa leta brez privilegijev, kot so jih imeli zadružniki, izpolnjevali obveznosti nasproti družbi tako pri oddajah kot pri davkih in so zelo zainteresirani na pravilni reorganizaciji zadruge in na pravilni razdelitvi zadružnih bremen. V diskusiji pa ne zaostajajo zadružniki vinogradniških zadrug Dravinjski vrh in Gorca-Dežno glede na možnosti, ki jih imajo z reorganizacijo. Malo je verjetno, da bi se odločili za samostojno socialistično kmetijsko gospodar-

stvo, ko pa vse kaže, da bi bilo najboljšo povečati z njihovimi površinami že obstoječe gospodarstvo Podlehnik in tako ustvariti veliko in močno ter vsestransko sposobno gospodarstvo. Redni delovni odnos, socialna zavarovanje in perspektiva za bodočnost, so osnovne misli, ki se jih oprijemajo zadružniki — brez zemljišči in tudi malo posestniki —, ki so dobili zemljo iz agrarnega sklada. Za reorganizacijo pa se zanimajo tudi kmetovalci, ki so pripravljani pod sprejemljivimi pogoji dati večjim socialističnim kmetijskim gospodarstvom v najem zemljo. Glede na možnost, da zadružni zbor te ali one KDZ sklene, da zadruge kot taka lahko naprej obstaja, nastaja vprašanje, če bo še v bodoče uživala dosedanje privilegije ali pa bo imela enakopravice in dolžnosti kot privatna ali socialistična kmetijska gospodarstva. Poleg vseh teh pa je še mnogo manjših vprašanj, ki jih obravnavajo zainteresirani pa tudi oblastni forumi.

In zaplenjena zemlja?

Ob vsem tem pa prihaja ponovno na površje vprašanje zaplenjene zemlje, ki so jo namesto zadrug marsikje obdelovali in izkoriščali razlašeni privatniki, ne da bi plačevali zadruzi najemnine, davek ali da bi bili oddajali obvezne količine pridelka kot ostali kmetje v dobi dirigirane trgovine.

Pri reševanju vseh teh vprašanj je ljudstvu potrebno sodelovanje občinskega ljudskega odbora, zadružnega zbora in socialistične zveze delovnih ljudi. Saj jim mora biti na tem, da se organizacija čim bolje, pravilneje in koristneje izvrši.

Še to povzemo o Vinarski zadrugi

Sklenil sem odgovoriti na članek »Ali je nameravana ukinitve vinarskih zadrug res v škodo vinogradnikov?«, ki ga je napisal P. F. Predvsem sem se hotel ustavit na trditvi, da »vino-građništvo vpije po obnovi vinogradov«, in da je »delokrog Vinarske zadruge v Ptuj brez dvoma preozek«. Pa poglejmo, katera KZ je storila toliko za obnovo vinogradov, kakor prav ptujška Vinarska zadruge. Vsa leta je razdeljevala svojim članom iz svoje trsnice najzlahtnejše sorte cepčljn ter jih razdelila več stotisoč komadov Samo v lanskem letu je vložila v trsnico nad 60.000 komadov ter jih že porazdelila med članstvo. Vsa leta je prirejala izlete in poučna predavanja. Izleta v letu 1951 se je udeležilo nad 400 članov, ki so videli vzorne nasade na državnem posestvu v Radgoni. Vsak, ki je to videl, je sklenil tudi svoj nasad tako urediti. Poglejmo še, kolikim učencem je pomagala pri šolanju itd. Glede na vse to se samo vprašamo, katera KZ je storila že toliko za obnovo vinogradov? Dopisnik nadalje trdi, da se je obnova vinogradov šele začela in še to samo v sociali-

stičnem sektorju, medtem ko v privatnem še ni znakov resnega začetka. Tem vtrsticam Haložani lahko odgovorimo, da so dopisniku malo znani baloški kraji in koliko se kje obnavlja, ravno po spodbudi Vinarske zadruge. Je pa še ena stvar, ki jo moramo povedati. Nismo še slišali, da bi katera KZ prirejala strokovne izlete, pač pa smo veliko čitali v raznih časopisih o odstavljanih in kaznovanih uslužbencih KZ. Kaj takega o uslužbencih naše Vinarske zadruge nikdo ne more trditi niti jim česa podobnega očitati. Prav zaradi tega imamo člani zaupanje v našo Vinarsko zadruge in prav zaradi tega ne dovolimo, da bi jo kdo ogovarjal. Prav tako ne dopustimo, da bi likvidirali Vinarsko zadruge brez vsakega vroka. Če jo pa že kdo hoče razbiti, bomo člani zahtevali, da se inventar, ki smo ga pomagali priskrbeti, proda, izkupiček pa razdeli med člane. Če bo Vinarska zadruge likvidirana brez soglasja članov, bo po našem mnenju ljudstvo izgubilo zaupanje v kakršno koli zadruge sploh. Jurij Rihtarič.

Dr. Jože Potrč - petdesetletnik

Petdesetletniku dr. Jožetu Potrču želi ljudstvo iz ptujkega okraja, da bi še dolgo vrsto let živel in mu pomagal graditi socializem.

Ob tem jubileju se ga z veseljem spominjajo vsi, ki so ga spoznali na njegovi življenjski poti, na kateri se je vedno navezoval na ljudstvo z namenom, da bi mu pomagal kot zdravnik, kot revolucionar, kot funkcionar ljudske oblasti in ZKJ, kjer koli sta bila njegovo delo in pomoč potrebna.

Pozabili ga ne bodo nikdar ljudje iz Slovenskih gor, ki jim je pomagal v bolezni po končanem študiju, kmetje, ki jim je bil v moralno oporo v časih, ko se je samo govorilo o težavah kmetov, storilo pa nič, pozabili ga niso moške, s katerimi je v času študija na univerzi v Zagrebu v diskusijah o Marxovem ekonomskem nauku in materialistični filozofiji izpopolnjeval njihovo in svoje znanje, pozabili ga niso še živi komunisti, ki jim je bil v Zagrebu, Ljubljani in v Ptuj kot funkcionar pravi tovariš in zgleden učitelj.

Marsikomu so še dobro v spominu leta od 1930 do 1941, ko se je govorilo o njegovem preganjanju v zdravniškem poklicu, ko so ga zapirali in sodili na večletno zaporno kazen, da ne bi mogel seznanjati ljudstva z nujnostjo spremembe družbenega reda in odprave socialnih krivic. Zato so ga tudi poslali 1941 v koncentracijsko taborišče v Ivanjico in izpustili šele tik pred vojno. Spominjajo

se ga vojaki in oficirji bivše jugoslovanske vojske, s katerimi je bil ujet in je vsa leta vojne kot vojni ujetnik daleč od svoje domovine delil z njimi vse gorje ujetništva.

Po osvoboditvi ga je spoznala večina ljudstva iz okraja, iz Slovenije in tudi izven njenih meja. Po njegovem delu v partijskem aparatu v Mariboru, Ljubljani, v državni upravi LRS, v ZKJ, izvršnem komiteju ZKS in drugod kot odgovorni funkcionar je zvedelo za njegovo ime mlado in odraslo, ko je čitalo, njegove članke v »Delu« in drugod ali je poslušalo njegova predavanja, diskusije ali pojasnila v osebnih razgovorih o ideološki vzgoji, o mednarodnem delavskem gibanju, socialistični morali in etiki ter o ostalih tekočih družbenih vprašanjih.

Vse ljudstvo iz ptujkega okraja, ki pozna dr. Jožeta Potrča, njegovo življenje in plodno delo, mu zato iskreno čestita ob petdesetletnici!

Ptujška vodnogospodarska uprava za Dravo je prepovedala sekanje drevoja, grmičevja, rezanje vrbovega šibja ter odvajanje proda, gramoza in peska z vseh vodnih parcel, ki so last splošne ljudske imovine. Izjeme so možne izključno na podlagi dovoljenja te uprave. Ta prepoved je razglašena v občinah Ptuj, Ormož, Starše, Hajdina, Videm, Rogoznica, Markovci, Gorišnica, Podgorci in Središče.

Nov delavski svet na kmetijskem in vrtnarskem gospodarstvu

V soboto, 28. marca so izvolili delavski svet tudi na Kmetijskem in vrtnarskem gospodarstvu v Ptuj. Za pred tem so člani kolektiva razpravljali o posameznikih, ki bi naj bili izvoljeni v novo delavsko upravo. Od 20 predlaganih kandidatov so jih izvolili 15 in od tega pet žena. Največ glasov sta dobila Vidovič Stanko in Novak Jože. Diskusija po volitvah se je dotaknila plač in tozadevnih plemov. Dosedanji tarifni pravilnik se je pokazal kot neprimeren. Gospodarstvo je po lanskem sušnem utrpelo ogromno škodo. Kljub temu pa je pridelalo nad 250.000 kg zelenjave. To število bi bilo večje, če bi nasade umetno na-

makali. Da tega niso storili, je krivda delavskega sveta, ki je bil premalo samoiniciativen. Posameznim članom so bila vprašanja samoupravljanja le nepotrebno breme. Eden takšnih je bil Konrad Lah, ki je kot član delavskega sveta onemogočil delo s svojim lažnim obrekoivanjem. Novi delavski svet ima velike naloge. Gospodarstvo namerava pridelati letos 460.000 kg zelenjave, namolži 40.000 litrov mleka in izkopati 150.000 kg krompirja. Te velike številke pa ne bodo ostale samo na papirju. Dosegli jih bodo, če se bodo zavedali, da so od njih odvisni mesečni prejemki.

Kaj bo najpametnejše?

V razpravi o možnostih reorganizacije KDZ Središče, je bilo več predlogov, in sicer, da bi prevzela zemljo KZ ali da bi dobila gmajno občina ali pa bi nastalo v Središču samostojno socialistično kmetijsko gospodarstvo. Vse kaže, da bo obveljal predlog glede socialističnega kmetijskega gospodarstva. Glede reorganizacije VDZ Litmerk je več predlogov. Nekateri zadružniki razpravljajo o

tem, da bi imeli še naprej zadruge, drugi so zopet za to, da bi se združili z ormoškim kmetijskim gospodarstvom, ker se izprepletajo zemljišča. Kako bo rešeno njihovo vprašanje, je odvisno največ od njih samih, v kolikor bodo upoštevali možnosti in pravice, ki jih bodo imeli njihovi člani v rednem delovnem odnosu in socialnem zavarovanju ter možnosti, ki bi jih imeli v zadrugi brez privilegijev. Največje socialistično kmetijsko gospodarstvo bi v okraju nedvomno pomenila go-

Vzgaati delavce k samoupravljanju - najvažnejša naloga s nd katov

(Nadaljevanje)

Diskusija na letni skupščini
Tako je uvodoma je treba ugotoviti, da diskusija na letni sindikalni skupščini ni dala tistih rezultatov, ki bi jih z ozirom na forum lahko pričakovali. Videz je, da so se delegati — izjemami — bavili več ali manj z drobnimi dnevnimi vprašanji, pri tem pa spregledali bistvene probleme v sindikalnem delu: probleme, ki nastajajo v vedno globlji samoupravi delovnih kolektivov ter tistih, ki zadevajo člana-posameznika v odnosu do ožjega in širšega kolektiva. Delegat iz Majšperka je sicer omenil uspele ekonomske težnje, ki so jih imeli skupno za kolektiva obeh podjetij, pa takoj prešel na življenje drugih organizacij in klubov. Zastopnik kolektiva Narodne banke v Ptuj je diskutiral o pritožbah kolektivov, češ da banka zavira delo, ker da ne omogoča pravočasnih in popolnih izplačil mezd. Sporočil je pripravljenost kolektiva banke, nuditi svoje uslužbenecem strokovnjake in finančnih vprašanjih, da bi na sestankih raztolmačili kolektivom eventualne nejasnosti. Na to je vrsta delegatov govorila o porastu cen živilskim artiklom, na kar je odgovarjal tov. Pernat. Tov. Boštjančič — zastopnik RSS — pa je v svoji diskusiji postavil potrebo po čim globlji primerljivi vloge sindikatov v stari državi in sedaj. Pred vojno je imel delavec opravka z delodajalcem-nasprotnikom, poleg tega pa še z nasprotnikom v uniformi ter zaradi tega ni nič čudnega, če je sovražil oba. Danes je delo-

dajalec naša celotna družba in delavec uniformiranega niti kakšnega drugega sovražnika v predvojni obliki sploh nima. Dotaknil se je tudi vprašanja poglobljanja demokracije v vprašanih delavskih samoupravljanja ter ob tej priložnosti omenil primer javnega razpravljanja o razmerah v »Gradiscu«. Tov. Janez Petrovič je diskutiral o socialistični demokraciji, na katero ima vpliv oziroma bi ga morala imeti sindikalna organizacija in ki ne pomeni nič drugega kakor upravljanje po delovnih kolektivih. Glede na važnost nalog sindikalnih organizacij je poudaril potrebo diskusije o poglobljanju socialistične demokracije. Nepravilno je stališče nekaterih, ki mislijo, da bi delovni kolektiv naj diskutirali samo o nekaterih problemih, drugo pa bi bilo prepuščeno v odločitev kakemu administrativnemu organu. Tu so vendar z zakonom točno določene pristojnosti in slaba je sindikalna organizacija, ki popušča v tem smislu. Nato je bila še razprava o pokojniških vprašanjih priložnostnih delavcev-gradbincev, gozdnih delavcev ter drugih.

MARŠAL TITO SE JE VRNIL
Prebivalstvo Splita mu je priteklo nad vse prisrčen sprejem, potem ko je zapustil vojno ladjo »Galeb«. Povsod tam, kjer se je pozneje ustavil Maršalov vlak, so mu navzoč priredili mogočne ovacije. V torek ob 17. uri je vlak prispel v Beograd. Okrog 200.000 Beograđčanov je na Trgu bratstva in enotnosti pozdravilo Maršala in njegovo spremstvo. Predsednik naše republike je spregovoril v Splitu, spregovoril je tudi v Beogradu o prisrčnosti in iskrenosti, s katerimi so naše najvišje predstavnike sprejeli v Londonu. Jugoslovani so se v Londonu menili kot enaki z enakimi. Razgovarjali so se o vseh prečih vprašanjih današnjega dne. In tu je prišla do izražaja misel, ki jo je izrekel predsednik britanske vlade Churchill v svoji zdravici na neki večerji: »Mi smo vaši zavezniki. Če bo naša zaveznica Jugoslavija napadena, bomo umirali skupaj z vami.« S tem je izrekel za današnji čas tako pomembno resnico, da kakršnokoli lokalna vojna v Evropi ni več mogoča in da bodo proti napadalcu nastopile vse miroljubne države. To je hkrati opomin onim temnim slavem sveta, ki še sanjajo o agresiji. Jugoslovanski gostje so naleteli v vseh vprašanjih na enako ali vsaj podobno stališče britanske vlade in ostalih visokih predstavnikov političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Zato tudi po mnenju maršala Tita ni potreba podpisati ka-

kršnih koli sporazumov z Veliko Britanijo, kajti izjave, ki so jih dali visoki britanski funkcionarji, so zadostno poročilo za iskrenost, zaveznitvo v obeh svetovnih vojnah pa je najboljši dokaz za to. Z obiskom maršala Tita pa se bodo še bolj utrdile prijateljske vezi na gospodarskem, političnem in kulturnem področju, ne glede na to, da gre za državi z dvema različnima družbenima sistemoma. Tudi to sodelovanje bo utrdilo mir v Evropi in nudilo ostalim državam primer, kako naj mednarodno sodelovanje temelji na medsebojnem spoštovanju, enakosti in prijateljstvu. **NAJNOVEJŠI KITAJSKI PREDLOGI** za pomiritev na Koreji so prvi hip presenetili svet. Če bi jih objavili prvega aprila, bi diplomatski krogi na Zahodu ocenili te izjave kot prvoočiško potegavščino. Toda gre za resno zadevo. Kitajska vlada je namreč v celoti sprejela vsebino indijske resolucije o Koreji, ki jo je lani v decembru sprejela Generalna skupščina. Kitajska predlaga takojšnje nadaljevanje pogajanj v Panmunđomu in se hkrati zavzema za prostovoljno repatriacijo vojnih ujetnikov. Ujeti vojaki naj sami odločajo, ali se hočejo vrniti v domovino. Vojaki, ki se ne bi hoteli vrniti, bi na nevtralnem področju zaslišala nevtralna komisija, sestavljena od predstavnikov Zruženega poveljstva, severne Koreje in Kitajske, Poljske, ČSR, Švedske in Švice, njej bodo lahko

Okrog nas
izrekli svoje želje za bodoče. Kitajsko ponudbo so sprejeli skorajda povsod z neprikritim zadovoljstvom. Pogajanja so se že pričela, sicer najprej o dejanskih oblikah zamenjave bolnih in ranjenih vojnih ujetnikov, o čemer sta se obe vojskujoci še stranki že sporazumeli. O kitajskem načrtu bo brez dvoma še razpravljala Generalna skupščina. Tako se kažejo najlepši izgledi za končno pomiritev na Koreji. Zanimivo je, da je v sredo popoldne tudi sovjetski zunanji minister Molotov izjavil, da se njegova vlada strinja s kitajskim načrtom. To pomeni, da se je Kitajska o svojem koraku zmenila s sovjetskimi predstavniki in da pomenijo najnovejši predlogi višek »mirovne oživitve«, ki jo je pričela po Stalinovi smrti Malenkova in Mao Ce Tungova skupina. Sovjetska vlada je pred dnevi proglasila SPLOŠNO AMNESTIJO za vse vrste kaznjencev, obljubila jim je polno zaposlitev, namerava pa jim tudi vrniti vse državljanske pravice. Poleg manjših sprememb v sovjetski upravi in napovedanih sprememb v sovjetskem zakoniku predstavlja to ukrep dejanje, ki naj na znotraj utrži zaupanje širših množic v »spremembo« Malenkove uprave, na zunaj pa prepriča svet, da se je SZ odpovedala dosedanjih nezasičano grobih oblik nasilja. Če, da bodo sedanjí kremejski mogotci zvalili vse krivice za dosedanje nasilje na mrtvega Stalina, da bi si tako oprali svoje krvave roke. Zato vesti te vrste iz Moskve lahko sprejemamo z dokajšnjo previdnostjo, kakor to dela tudi zahodni svet. **AVSTRIJSKO VLADO** bodo slednjič vendarle poslavlili na nogo. Predstavniki socialistične in ljudske stranke so se načelno sporazumeli. Sedaj se posebna komisija pogaja o posameznih vladnih resorjih. Politični opazovalci sodijo, da bosta obe stranki zadržali one položaje, ki sta jih imeli že pred parlamentarnimi volitvami. Kaže tudi, da se bodo sporazumeli o bodočem vladnem programu. Desno krilo ljudske stranke se je tako moralo odločiti svojih težnj po sodelovanju s pronačelnimi »neodvisnimi«. **NAŠI JUŽNI SOSEDEJE** v Italiji so imeli zadnje dni v Senatu vroče dneve. Po daljših razpravah, kjer so bili osebni spopadi med senatorji raznih mnenj vsakdanja stvar, so potrdili novi vladni volilni zakon. Ker ga je pred tem sprejel že tudi parlament, je s tem stopil v veljavo. Ona stranka ali skupina strank, ki bo dobila več kot 50 odst. vseh glasov volivcev, bo dobila avtomatično tri četrtine vseh poslaniških mest v parlamentu. Na ta način si je sedanja vladna De Gasperijeva krščansko-demokratska stranka zagotovila vodilno vlogo tudi že v bodoče. kajti skupno s svojimi dosedanjimi zavezniki ima pod novimi pogoji zagotovljeni dve tretjini vseh glasov.

Kaj dela Ljudska tehnika?

Organizacije Ljudske tehnike so po lanskoletni preusmeritvi v populariziranje tzv. agrotehnične zabeležbe precejšen zasto. Do tega časa je delovalo v okraju lepo število njenih organizacij, pozneje pa je druga za drugo zaspala. Trenutno delujejo le avtomoto društvo v Ptujju s svojimi krožki v Majšperku in Strnišču, društvo ljudske tehnike v Središču in avtomoto društvo v Ptujju, poleg tega pa še nekaj organizacij, ki pa so le bolj na papirju.

Najagilnejše med vsemi je ptujsko avtomoto društvo, ki je tokom svojega obstoja kljub temu, da se je moralo boriti z najelementarnejšimi težavami, ker nima primerne lokalne niti garaže, usposobil nad 400 šoferjev ter takorekoč iz nič ustvarilo vozni park treh osebnih avtomobilov, enega kamiona ter dveh motornih koles. Poleg dela v Ptujju je to društvo pod predsedstvom tov. Segule našlo še čas, da je organiziralo šoferske krožke v Majšperku in v Strnišču, kjer je tudi že bilo nekaj tečajev z lepimi uspehi.

Avtomoto društvo v Središču se je po zadnjem občnem zboru preimenovalo v Društvo ljudske tehnike, s čimer je hotelo poudariti, da se v bodoče ne namerava baviti samo z avto-tehniko, temveč tudi z drugimi vejami tehnike, n. pr. z brodarstvom, radiotehniko itd., za kar ima na svojem terenu tudi vse pogoje. Tudi to društvo je doslej tokom svojega razvoja zavidne uspehe. Prigospodarilo si je dva avtomobila in dvoje motornih koles, usposobilo pa

je okrog 200 šoferjev, med temi 30 pionirjev. Tudi v Ormožu je Ljudska tehnika pognala korenine. Ze nekaj let obstoječe avtomoto društvo je po dobi krize v zadnjem času oživel ter si nabavilo motorno kolo in avto, v kratkem pa bo imelo še drugega. Sedaj se bori za to, da bi mu bila prepuščena v upravo bencinska črpalka, s čimer bi se v precejšnji meri uredilo finančno vprašanje društva.

Vsa ta društva so glede svojih starih članov pred problemom, ker jim nimajo ničesar nuditi.

V okraju deluje torej troje društev z nekaj krožki ter nekaj organizacij, ki jih nismo omenjali in to je vse. Glede na velik pomen, ki ga ima Ljudska tehnika kot organizacija za vzgojo kadrov za naše razvijajoče se gospodarsko življenje, moramo priznati, da je to daleč premalo. Res je, da je sedanjí okrajni odbor LT, ko je lansko leto začel z delom, začel brez sredstev in celo z dolgovi, prav tako pa je res, da nikdo ni kazal pripravljenosti mu kaj pomagati. Saj nima niti lokala, da ne govorimo o drugem, je pa kljub temu organiziral okrog 40 predavanj o agrotehniko na podeželju, v čemer mu je nudil veliko pomoč tov. ing. Starki Milan od OZZ, ki je v tem oziru edina pokazala primerno razumevanje za pomoč. Ne da se oporekati, da kljub objektivnim težavam (visoke cene goriva in materialu, pomanjkanje vozil in tehnične opreme itd.) Okrajni odbor LT ni podvel vseh korakov, da ne bi prišlo do takšnega mrtvila.

Zaključek tečaja za zdravstveno prosvetljevanje vaše mladine v Ptujju

Ob zaključku tečaja za zdravstveno prosvetljevanje vaše ženske mladine ugotovljamo, da je bil ta prepotreben za dvig splošne ravni znanja kmečkih deklet. V prvih urah predavanj so mladinke kazale nezanimanje, toda ko so spoznale, da jim bo učna snov iz higiene, znanja o nalezljivih boleznih, prvi pomoči, zaščiti matere in otroka in v slučaju obrambe domovine protiletalska zaščita koristila v življenju, so začele z vneto opiskovati tečaj in se poglabljati v problematiko teh vprašanj. Prav posebej se je zanimanje še povečalo, ko so dekleta ugotovila, da je vodstvo izbralo za podajanje snovi najboljše praktike zdravnik, medicinske tehnike in sestre ter druge, katerim je predpisana snov življenjsko delo in ki so iz svojih lastnih izkušenj lahko ubrali tako pot pojasnjevanja, ki je bila dekletom najbližja. Tudi prosvetne oblasti so smatrale za potrebno, da dodajo k predpisanemu učnemu načrtu še slovenski jezik s smotrom poglabljanja ljubezni do slovenske knjige in državnost znanstva s smotrom spoznavanja naše politične in družbene ureditve.

Zaradi visokega števila obveznic je vodstvo razdelilo mladinke v tri oddelke in to v en mestni in dva vaška iz vaških predelov ptujskega šolskega okoliša. Tako razdelitev je bila izvedena predvsem zato, ker imajo mestna dekleta po večini nižjo srednješolsko iz-

obrazbo in sme lahko zahteve povečali in poudarjali specifičnosti mesta. Pri vaških oddelkih je nivo splošne izobrazbe nižji, kar je bilo treba pri predavanjih upoštevati z lažjo razlago in ker ima naša vas predvsem v osebnih in hišni higieni mnogo perečih svojstvenih vprašanj, ki jih v mestu ni; tudi vprašanje zaščite matere in otroka je na vasi še mnogo bolj nazadnjaško kot v mestu.

Z upoštevanjem vseh teh posebnosti je uspelo vodstvu tečaja doseči svoj namen in zdravstveno izobraziti kmečka dekleta, bodoče državljanke matere v naši socialistični skupnosti.

Še enkrat: Stanovanje za 2000 din mesečno ali ptujski konfort

Na likvidacijski skupščini Potrošniške zadruga v likv. dne 26. marca 1953 so delegati soglasno izvolili tričlansko komisijo, ki naj preveri trditve članka pod gornjim naslovom, ki je izšel v »Ptujskem tedniku« dne 20. marca 1953.

Komisija je ugotovila sledeče: 1. Vsi stanovalci so podpisali najeminsko pogodbo s Potrošniško zadrugo v likv., kjer je določena mesečna najemina 1250 din in 750 din za stroške hišnika, vodovoda, električnega toka za stopnišče in v kleti, odvoz fekalij itd.

Dejansko plačajo vsi stanovalci mesečno najemino 625 din in 625 din v sklad z vzdrževanje hiš, kar znaša skupaj 1250 din. Izven pogodbe pa ima vsak stanovalec še skoraj 1 ar vrta v brezplačni uporabi.

2. Stanovalci so se vselili v stanovanja pred kolavdacijo. Vsi so videli pred vselitvijo, v kakem stanju so stanovanja. Vedeli so, da se bodo stanovanja dogotavljala in vse pomanjkljivosti odpravile. Da se stanovanja niso dokončno urejena, je vzrok v tem, da vkljub vsem prizadevanjem likvidacijske komisije ozir. gradbenega odbora ni bilo mogoče premostiti najrazličnejših materialnih, tehničnih in finančnih težkoč.

Zaradi tega stanovalci tudi ne plačujejo pogodbenega zneska 2000 din, ampak 1250 din, kar je vsakemu stanovalcu dobro znano.

Koncert orkestra Slovenske filharmonije v Ptujju

Dne 27. marca t. l. nas je obiskal znanjšan orkester Slovenske filharmonije. Dirigent orkestra je bil Bogo Leskovic. Na sporedu so bile: Beethovenova uvertura »Eleonora«, Pablo D. Sarasateja »Ciganske melodije« in P. I. Čajkovskega V. simfonija v e-molu.

Orkester, ki ga sestavljajo naši najodličnejši instrumentalisti, nam je pripravil lep glasbeni večer. Začetek koncerta (Beethovenova uvertura) je bil sicer notranje premočno poglavlje, izgleda, da se orkester akustično ni takoj znašel, saj je znana slaba akustika Titovega doma, predvsem odra, ki gre preveč v globino namesto v širino. Razumljivo, da je takšna razmestitev orkestra zelo

neprimerna, ker so posamezne instrumentalne skupine nekako razbite brez zvočnega kontakta. Kljub omenjenim nedostatom pa celotna oblika ni trpela, zvočna ubranost orkestra pa se je proti koncu skladbe lepo stopnjevala. Pri Sarasatejevih Ciganskih melodijah je nastopil kot solist violonist prof. Uroš Prevoršek, ki si je s svojo briljantno tehniko leve in desne roke in z lepo izenačenim tonom v vseh legah in čistimi flagoleti hitro osvojil poslušalce. Morda bi smel opozoriti na malenkostne ritmične neskladnosti med solistom in orkestrom. Zvočno razmerje med orkestrom in solistom pa je bilo dobro. Ta točka je prišla na spored verjetno bolj zaradi svojega zunanega bleśka, kajti po svoji muzikalni vrednosti se močno oddaljuje iz okvira Beethoven-Čajkovski.

Višek večera pa je bila izvedba P. I. Čajkovskega: Peta simfonija. Dirigent Bogo Leskovic je vili v simfonijo mnogo čustva in doživeltja, pa tudi temperamenta. Orkester je v tej točki zvočno zablestel. Pihala, ki so bila pri prvih točkah verjetno še hladna (rog), so bila pri simfoniji lepo zilita tako dinamično kakor intonacijsko. Orkester je kljub svoji zmanjšani zasedbi zvenel polno in barvno izenačeno.

Koncert Slovenske filharmonije je bil velik kulturni dogodek za naše mesto in mislim, da zastopam mnenje vseh, ki so bili na koncertu, če izjavim, da si takih koncertov še želimo in naša želja je, da nas orkester Slovenske filharmonije obišče vsaj enkrat v sezoni.

Pri tem naj mi bo dovoljena opazka, da bi bilo primerno, če bi se vsaka točka sporeda nekoliko obrazložila, da bi tudi ljudje, ki niso imeli možnosti glasbene izobrazbe, lažje dojemali glasbene umetnine in njih pomen.

OBVESTILO

Rdeči križ obvešča, da je Janez Markovič, rojen 16. okt. 1926 v Sakušaku 86, p. Juršinci, padel dne 12. septembra 1944 v Besançonu (Francija) in je na prostoru E. A. št. 11, grob št. 132 pokopan. Ta smrtni primer je bil pri Matičnem uradu I. v Berlinu-Halensee prijavljen zaradi uradne objave. Mrliški list lahko izda navedeni Matični urad.

Delavci pri Ogradu in obrtniki pa naj dajo sami odgovor na omenjeni članek. Peček Uroš, Gregorec Mara, Veronek Franc

Govorilo se je in nekaj je bilo res...

Podražila se bo moka, kruh, sladkor, maslo, meso... je šlo prejšnje tedne od ust do ust. Nekaj ljudi se je zadovoljilo s pestrimi komentarji, nekateri so razmišljali, česa naj se odpovedo, da jim ne bo primanjkovalo denarja za najnujnejše, lepo število pa je takih, ki so šli sicer vsaj na videz molče mimo vsega tega v trgovine in si nakupili moke, sladkorja in masti za določeno dobo vnaprej. Na vlakcu, v avtobusih, kolesih in vozičkih ni manjkalo ljudi, ki so vlekli v nahrbtnikih, kovčkih in vrečah največ moka. V razgovorih ni manjkalo pripomb, da je ta ali ona gospodinja nakupila 100 kg moka, druga 20, 30 ali 50 kg sladkorja. Na sestankih, sejah in zborovanjih in drugod so ljudje spraševali: »Ali bo res to ali ono dražje?« Pravega odgovora ni bilo. Ta ni vedel nič o tem, drugi ni verjel, tretji je obljubil, da se bo pozanimal itd. V trgovinah je bilo vedno živahno. Soseda je prepričala sosedo, da bo res dražje, zato je ta nakupila več, druga manj in končno je bilo res: izšla je uredba o zvišanju cene moki in kruhu ter meso je postalo dražje.

Zakaj bi se spraševali, od kod so mogli ljudje zvedeti, da bodo stvari dražje, ko pa je jasno, da se na cene in trgovine najbolj razumejo trgovci, ko pa so trgovski uslužbenci in uslužbenci na gospodarskih vodilnih mestih ljudje iz mesta in vasi, ki se kaj radi pomenijo z domačimi in ostalimi svojci, kaj bo pri nas novega. Zato ni čudno, da se tako hitro razve, ko gre za nove cene, ko gre pri

enih za bojazen, da bi morali ne, ker se pač držijo načela, da je bolje imeti kot verjeti. Drugače gledajo na nje državljani, ki so tudi s potrpljenjem prišli do svojega in se sprašujejo, kako dolgo bo še treba, da se bo peštica nestrpnostev navadila prenašati težave, ko te obstajajo in deliti z ljudstvom dobro in hudo? Vprašujejo pa se tudi, kdaj bodo prenehali njihovo nestrpnost in strah pred »lakoto« podpirati tudi ljudje iz trgovin, ki jim mora biti pravilno razprodajanje družbenih dobrin dnevna praktična naloga, ne pa samo skrb za »stranok«.

Ljudski glas je torej obveljal, le da ne v celoti, temveč delno, poleg tega pa je na drugi strani ljudstvo marsikaj pozabilo, o čemer se je govorilo, resnica pa ni postala, ker je bilo govorjenje brez podlage...

socialnih prilikah, ki niso sami zmožni plačila oskrbine. Vsled tega prosí Glavni odbor Rdečega križa Slovenije vse zdravstvene delavce, učiteljstvo, množične organizacije, starše zlasti pa članstvo Rdečega križa, ki s svojimi prispevki omogoča vzdrževanje okrevališča, da sodelujejo in pomagajo, da bodo v okrevališču res prišli otroci, katerim je namenjeno, da omogočijo tudi socialno šibkim otrokom okrevanje ob morju. Prijave zbirajo okrajni in mestni odbori Rdečega križa.

V okrevališču Rdečega križa v Savudriji je vse pripravljeno

22. aprila odputuje na okrevanje prva izmena otrok. Pohitite s prijavitelji, da bodo prišli na vrsto vsi otroci, ki so potrebni obmorskega zdravljenja. Organizacije Rdečega križa že vse mesec zbirajo potrebne podatke, iz katerih bi bile razvidne dejanske potrebe terena. Zbiranju podatkov pa so odgovorni posvetili premočno skrb, v nekaterih okrajih pa k sistematičnemu delu sploh niso pristopili. Za to je možnost, da bodo zopet pozabljene sirote in otroci tistih staršev, ki žive v težjih

in splošnim ekonomskim pogojem, v katerih zadruga živi. Oblike delovnih zadrug, ki dancs pri nas prevladujejo, so proizvod popolnoma drugih ekonomskih pogojev, kot so današnji. To je bil čas, ko so državni monopol revolucionarna administrativna sredstva, pa tudi birokratično centralistične oblike popolnoma dominirale v gospodarstvu in ko se bili vsi naši napori osredotočeni na osnovne naloge petletnega načrta. S temi napori zvezan je bil tudi sistem odkupa in raznih drugih ukrepov administrativne intervencije v kmetijstvu. Takemu položaju je najbolj ustrežal tip delovnih zadrug, zato so bile v tem obdobju uspešne.

Zakaj je ukinjena čebelarstva opazovalna postaja na Zavrču

Haloze so kot je splošno znano gospodarsko pasiven predel. Zato si skuša prebivalstvo na vse načine pomagati, da bi se preživel. Tako se v Zavrču mnogi bavijo s čebelarstvom, da bi si poleg vinogradništva zvišali dohodek za kritje potreb svojih družin. Po navadi so to dobri vinogradniki in dobri čebelarji. Eden takih je Skrinjar Jože s Turškega vrha, ki je že v letu 1935 dovršil čebelarski tečaj, potem pa mu je bilo zaupano mesto čebelarskega opazovalca. To dolžnost je skrbno opravljal vse do leta 1952, za opravljanje tega dela potreben

inventar pa je tudi sam prispeval eno tretjino sredstev. Lani pa so njegovi tovariši — čebelarji s polja premostili opazovalno postajo na polje. Skrinjar je inventar dovolil odpeljati v dobri veri, da bo tudi nadaljnje delo opazovalne postaje potekalo v najlepšem redu. To se žal ni zgodilo. Oprema je odšla na polje v Gorišnici.

20. marca se je končalo logorovanje predvojaške vzgoje centra Zavrč. Mladinci so sodelovali v polnem številu. Kvalitetna predavanja so omogočila popoln uspeh logorovanja.

co, tam pa je postala brezpredmetna, ker ne služi svojemu namenu.

Skrinjaru doslej ni nikdo še vrnil denarja, ki ga je vložil v opremo bivše opazovalne postaje.

Na občnem zboru v Pletarni Ptuj 7. marca t. l. je bilo med drugim tudi sklenjeno, da bo Pletarna finančno podprla svoje člane pri gradnji stanovanjskih hišic na parceli, kjer so imeli doslej vrbov nasad, na Zg. Bregu zraven mlina Korosec (bivša last Narodne čitalnice).

O problemih naše politike na vasi

Podpredsednik zveznega Kardelj je napisal za »Borbo« problemih naše politike na vasi. Našega lista članka ne moremo samo nekaj najtehtnejših misli:

Izvršnega sveta tovariš Edvard daljši članek »O nekaterih problemih naše politike na vasi«. Ker zaradi premajhnega obsega v celoti objaviti, povzemamo

V KMETIJSTVU ZNATNO ZAOSTAJAMO ZA OSTALIM GOSPODARSTVOM

Ni dvoma, da glede razvoja proizvodnih sil v našem kmetijstvu znatno zaostajamo za ostalim gospodarstvom. To velja tako za neposredno gospodarsko, materialno stran tega vprašanja, kakor tudi glede afirmacije novih odnosov v gospodarstvu, ki so sicer značilni za sedanje obdobje naše socialistične graditve in ki so nam dal razven v kmetijstvu tako sijajne uspehe na drugih področjih gospodarstva. Deloma je to stanje posledica dejstva, da smo bili prisiljeni v prvem obdobju našega povojnega razvoja posvetiti daleč največjo skrb industrializaciji naše države in ker smo morali s tem v zvezi tudi materialna sredstva predvsem

osredotočiti v ključne objekte industrijske graditve. Vzroki te vrste bodo v znatni meri odstranjeni s tekočim gospodarskim planom, ki določa znatna materialna sredstva za napredek kmetijstva.

Da pa bi lahko ta materialna sredstva zares učinkovito izkoristili, je potrebno, da smo na čistem tedi, glede drugih vzrokov za naše zaostajanje v kmetijstvu, se pravi tistih, ki izhajajo iz naše kmetijske politike, iz naših administrativnih in drugih posegov na vasi.

KMETIJSKO ZADRUŽNIŠTVO PREŽIVLJA RESNE NOTRANJE TEŽAVE

Naše kmetijsko zadrružništvo je v sedanjih letih doseglo vsakelej precejšnje ekonomske uspehe. To velja tudi za delovne zadruga, oziroma za precej-

šen del le-teh. Pri nekaterih so uspehi tako solidni, da so premagane vse notranje težave in da so zares na dobri poti, da bodo postale zdravo in solidno veliko socialistično podjetje. Vzlic temu pa ne moremo zanikati, da preživlja kmetijsko zadrružništvo, predvsem pa zadrružništvo tipa kmečkih delovnih zadrug zelo resne notranje težave, ki se odražajo predvsem v omahovanju znatnega dela članov delovnih zadrug. Suša, ki je bila to ekonomsko leto zelo močna, pa je resno povečala te razloge, ki so povzročili omahovanje. Ta proces se kaže že nekaj zadnjih let, njegove posledice pa se odražajo tudi na ekonomskem področju, se pravi, v preveč počasnem napredku proizvodnih sposobnosti delovnih zadrug, v nezadostno učinkovitem izkoristitvi materialnih sredstev, v nezadostnem dylganju delovne storilnosti, včasih pa celo v nazadovanju itd.

Tem procesom smo postavili nasproti razna sredstva. Korist od teh ukrepov je bila predvsem v tem, da so tudi našemu najširšemu političnemu aktivu odprle jasnejši pogled v bistvo stvari in ga prepričale, da se dajo taka vprašanja reševati samo z ekonomskimi sredstvi, nikakor pa ne z administrativnimi.

NOTRANJE TEŽAVE IZVIRAJO IZ DRUŽBENO EKONOMSKEGA BISTVA

Notranje težave našega zadrružništva ne izvirajo toliko iz take ali drugačne organizacijske napake kot iz njegovega družbeno-ekonomskega bistva, se pravi, da je le-to v svojih sedanjih oblikah — zlasti velja to za dolovne zadruga — v protislovju s splošnimi ekonomskimi pogoji, v katerih delujejo danes naše zadruga. Da je stvar zares taka, govori že samo dejstvo, da se je omahovanje v delovnih zadrugah pojavilo takoj, ko smo se lotili sprememb v našem gospodarskem sistemu, t. j. brž, ko so bili odpravljeni odkup in drugi kmetijski ukrepi in brž, ko se je pojavilo svobodno tržišče s svobodnim tekmovanjem gospodarskih sil.

To je tudi razumljivo. Delovna zadruga mora, če se hoče v takih pogojih svobodnega ekonomskega tekmovanja obdržati in napredovati, izpolnjevati dva pogoja: razpolagati mora z neogibno tehnično bazo in mora biti urejena ne le na načelu brezpogojne prstovolnosti, pač pa tudi na visoki zvesti, ki bo sposobna prilagajevati oblike organizacije in dela zadruga njenemu tehničnemu napredku

in splošnim ekonomskim pogojem, v katerih zadruga živi.

Oblike delovnih zadrug, ki dancs pri nas prevladujejo, so proizvod popolnoma drugih ekonomskih pogojev, kot so današnji. To je bil čas, ko so državni monopol revolucionarna administrativna sredstva, pa tudi birokratično centralistične oblike popolnoma dominirale v gospodarstvu in ko se bili vsi naši napori osredotočeni na osnovne naloge petletnega načrta. S temi napori zvezan je bil tudi sistem odkupa in raznih drugih ukrepov administrativne intervencije v kmetijstvu. Takemu položaju je najbolj ustrežal tip delovnih zadrug, zato so bile v tem obdobju uspešne.

NAPAKA JE V ADMINISTRATIVNEM VZDRŽEVANJU ZASTARELIH OBLIK

Napaka ni bila v tem, ker smo svoj čns organizirali delovne zadruga, marveč je napaka, ker se danes administrativno zavirajo procesi v teh zadrugah. S takšnimi metodami se edino onemogoča paravní ekonomski razvoj, kmetijskemu zadrružništvu pa se preprečuje oz. otežkoča, da bi se znašel v novih prilikah in pogojih, t. j. da bi se le-tem prilagodil, tako ekonomsko kakor organizacijsko s

svojimi metodami dela. Tisto, kar je treba v gospodarstvu vzdrževati prisilno ali umetno, že po zakonu ni sposobno življenja. Na drugi strani je prav tako jasno, da mora vsako umetno, administrativno vzdrževanje zastarelih, ali celo izmišljenih oblik dovesti gospodarsko življenje do protislovja med težnjami razvoja proizvodnih sil ter med umetnimi ali prisilno vzdrževanimi ekonomskimi odnosi. Takšna protislovja parajo negativne ekonomske, kakor tudi politične posledice. V tem je po mojem mišljenju vzrok krize, ki jo preživlja sedaj naše kmetijsko zadrružništvo.

Potemtakem je prvo načelo, ki ga moramo po mojem mišljenju osvojiti brez rezerve v naši kmetijski politiki, da moramo tudi naše kmetijstvo osvoboditi elementov administrativnega upravljanja ter nasloniti tudi kmetijstvo in njegov razvoj na svobodno tekmovanje ekonomskih sil. Temu načelu moramo zagotoviti nemoteno uveljavljanje. Svobodno gibanje ekonomskih sil v kmetijstvu bo pospešilo razvojni proces. Zato je škodljivo vsako nadaljnje zavilavanje in izvajanju ukrepov, ki bodo oprostili naše kmetijstvo najbolj škodljivih ostankov administrativne kontrole in birokratizma.

Veronika Deseniška

(Ob premieri v našem gledališču)

V slovenski književnosti se motiv Veronike Deseniške in celjskih grofov ponavlja zelo pogosto. Od narodne pesmi, preko Jurčičeve tragedije in Detelove povesti do treh različnih dramatskih obdelav, nastalih v enem desetletju med obema vojnama (Zupančič: Veronika Deseniška, Novačan: Her-

Mira Sardočeva

man Celjski, Krefc: Celjski grofje). Razvojna pot celjskega motiva v slovenski literaturi je hkrati tudi razvojna pot slovenskega duha in slovenskega naroda. Pot, ki vodi od cesarsko-kraljevskega patriotizma Detelovega preko Novačanovega slovenskega in jugoslovanskega rodoljubarstva do Krefcove marksistične analize zgodovine in družbe.

Oton Zupančič je s svojo »Veroniko Deseniško« napisal prekrasno dramsko pesnitev o usodi velike ljubezni.

Vsebinsko je zajet v tej petdejski tragediji konflikt čustva z razumom. Konflikt ljubezni Friderika Celjana in njegovega nesrečnega zakona z Jelisavo Frankopanko ter obrata k Veroniki Deseniški na eni strani, na drugi pa njegov odpad od ekspanzijskih političnih načrtov njegovega očeta, grofa Hermana Celjskega, ki mu je dvig celjske moči prva in edina življenjska naloga, za katero

žrtvuje vse obzire. Zgodovinska doba feudalstva in njegovih predprav, trenje zaradi socialnih razlik, ki povzročajo spor med očetom in sinom zaradi Veronike, je vzročna podlaga za konflikt in tragedijo ljudi, kot so jih rodile vse dobe, odkar stoji svet. Odkar živi oblastniželjnost in si skuša podjarmiti svet, in srce, ki čuti svobodno in se ne dá nasilno okreniti v ukazani ritem žive tragedije posameznikov in skupin ljudi, ki gredo rajši v smrt, kot da bi zatajili klic srca. Tak boj pravice s krivico, svetlobe s temo je prikazal pesnik Oton Zupančič v »Veroniki Deseniški«. Svoboda človekovega čustva v njej je sveta in zanjo se odreče Friderik, spravi z očetom in Veronika postane nedolžna žrtve Hermanovega nasilja.

Naslovno vlogo, Veroniko, igra kot gost, članica mariborskega narodnega gledališča, Mira Sardočeva; Jelisavo — Ančka Bajgotova, Bonaventuro — Danijel Sugman, Friderika — Boris Kočevar, Jošta — Franjo Gunžer, Pravdača — Gnilšek, Desenišana — Franček Vičar, Sido — Slavica Aličeva, Nerada — Stane Horvat.

Režira Peter Malec, ki igra obenem tudi eno glavnih vlog, Hermana Celjskega.

Po dosedanjih pripravah so deč bo uprizaritev »Veronike Deseniške« v našem gledališču gotovo umetniški višek v letošnji sezoni.

Se prav posebej pa bo odlična kreacija Veronike, mlade, nadarjene in simpatične igralkice mariborske drame, Mire Sardočeve, nedvomno navdušila in očarala naše občinstvo. Njena ljubeznjiva pripravljenost sodelovanja v našem gledališču in uslužna gesta upravnika mariborskega narodnega gledališča, tov. Jara Dolarja, ki je gostovanje omogočil, sta dejstva, ki ju je treba še posebej osvetliti in podčrtati.

Sardočevi želimo iz vsega srca, da bi se dobro počutila na deskah našega odra in da bi jo mogli pozdraviti še večkrat v naši sredi.

Iz Ptujca

Okrajni odbor CMD slovenskih katoliških duhovnikov Ptuj namerava urediti v Ptuj v prošnji na Slovenskem trgu 6 okrajno pisarno CMD za redne mesečne sestanke in ostale družbene potrebe, da bodo člani CMD še laže delali v povezanosti in soglasju z našo ljudsko oblastjo za srečno bodočnost naše domovine.

Področje ptujkega okraja in tudi Ptuj se smatra za nižinsko predel, v katerem je dovoljena sečnja drv za lastne potrebe v času od 1. oktobra do 31. marca.

Glede na to določilo bo tudi ljudski odbor mestne občine Ptuj po 25. marcu vložene prošnje reševal šele v septembru t. l. Najbolje je, da interesi do septembra prošnje ne vlagajo.

Ptujka »Pletarna« je nakazala LOMO Ptuj dotacijo 100.000 din za graditev stanovanjskih prostorov.

Milnsko podjetje Ptuj predlaga LOMO, da bi pristal v zamenjavo z Zorčič Alojzom, ki je pripravil odstopiti podjetju pritikline in parcele pri mlinu na Bregu za primerno vrednost v Ptuj. Po tolmachenju predloga bi ta rešitev obojestransko koristila.

Pred posebno komisijo bo 4. aprila t. l. ob 8, uri na ptujskem sejmšišču za Ptuj in del Rogoznice odbranje plemenske živine (bikov in merjascev) starosti nad 6 mesecev ne glede na to, ali je bila na licenciranju ali ne. Odбира bo pokazala, kdo izmed kmetovalcev ima najlepšo plemensko živino.

Kot v vseh občinah, tako bo tudi na področju ljudskega odbora mestne občine Ptuj odbor za živinorejo pri KZ izdal živinogledne liste in prevzel odgovornost, da pri izdajanju živinskih potnih listov ne bo nepravilnosti in okoriščanja. Tudi s pravilnim izdajanjem oglednih listov bo zaostrena borba proti

nepravilnim nakupovalcem in mešetarjem, ki imajo še vedno na škodo živinorejcev masne zasluške.

V zvezi s poskusom odtujitve neke vrednejše naprave iz sklada občeljudske premoženja, ki je pod nadzorstvom Premoženske uprave LOMO Ptuj, je sproženo vprašanje, zakaj ni bilo mogoče v teku 7 let po osvojitvi popisati inventarja v hišah občeljudske imovine in s tem preprečiti, da bi sklad občeljudskega premoženja trpel škodo po krivdi posameznikov, ki se zavedajo, da omogoča slaba evidenca nad inventarjem škodljivo odtujevanje v korist posameznikov?

Iz Zabovc

Iz pisarne ptujkega »Koteksa« je bilo decembra 1951 ukradenega blaga v vrednosti do 90.000 dinarjev, ki je bilo namenjeno za zamenjavo kož. Vlomljena so bila dvojna vrata. Iz sindikalne dvorane železničarjev v Ptuj na Ormoški cesti pa so bile 23. 7. lani ponoči skozi okno po lestvi odnešene zametne zavese za oder in okenske zavese v skupni vrednosti do 120.000 dinarjev.

Preiskava je končno dognala okoliščine, ki so pokazale na storilce. V zvezi s tem sta zaprta Marko Vrabl iz Zabovc št. 57 in Janez Cimerman iz Zabovc, ki bosta imela še precejšnje nevednosti, če jima bo dokazano, da sta kriva teh in še nekih nepojasnjenih kaznivih dejanj.

Iz Podlehnik

V soboto 28. marca t. l. je izbruhnil požar pri Drevnih in je uničil stanovanjsko in gospodarsko poslopje ter inventar in povzročil veliko škodo. Vse kaže, da je prišlo do požara po krivdi nezavarovanega dimnika in zaradi raznih predmetov, ki so bili spravljani na podstrešju. Škoda bi bila nedvomno manjša, če bi prišli zopet na pomoč tudi mariborski gasilci, ki s svojimi napravami dokaj hitro zadušijo požar.

Vedno novi požari, ki jih je vsako leto največ zlasti marca in aprila, ko je ostreje suho, ljudje pa odhajajo na delo z doma, ne da bi se zavedali nevarnosti zaradi slabih dimnikov, zahtevajo, da se bodo morali tudi ptujski gasilci tehnično boljše pripraviti na pomoč, ker je težko računati, da bodo Mariborčani lahko vedno na razpolago.

Iz Popovc

V nedeljo 29. marca t. l. je požar upelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje Rozalije Kovačič. Vse kaže, da je požar nastal zaradi slabega dimnika.

Iz Bolečke vasi

Nedaleč od Bolečke vasi je nastal 30. marca t. l. gozdni požar, ki je bil na srečo hitro pogasjen. Bliznji ljudje so prišli na pomoč in so preprečili večjo škodo.

Iz Strajne

V gozdu Jere Kodrič je zaradi kurjenja dračja prišlo do požara 30. marca t. l. Tudi ta požar je pravočasno opozorilo ljudem, ki so si pripravili velikonočne kresove, da bodo te spravili daleč od hiš in gozdov, če neboje biti krivi ogrožanja imovine svaščanov s požari. Zlasti glede na suho vreme in veter obstaja še večja nevarnost za gozdne in ostale požare.

Iz Hajdine

Med Lovsko družino Hajdina in Malek Mijom iz Strnišča je nastal spor zaradi zastrupljene lisice v lovišču Hajdina. LD Hajdina zatrjuje, da si je Malek prisvojil lisico in jo potem prodal, denar pa porabil zase, čeprav pripada ta LD. Spor je obravnavalo 2. t. m. ptujsko okrajno sodišče. Kako ga je rešilo, ob zaključku lista ni znano.

Iz Barislavc

Franc Čepik, posestnik, se je spustil v spor z Lovsko družino Ptuj, ki ga toži za odškodnino 4000 dinarjev v zvezi z zankami blizu Čepkove hiše, dvema na zanko vlovljenima in dvema obstreljenima zajcema, glede katerih je bil Čepik že obsojen na dva meseca zapora. LD Ptuj vztraja na tem, da ji Čepik poravnava nastalo škodo. Kako bo spor končal, bo pokazala razprava ali poravnava 6. aprila t. l. pred ptujskim sodiščem.

Iz Turnišča

Priprave za konjsko športno revijo, ki bo 12. aprila t. l. popoldne ob 14. uri, so v polnem teku. Iz Ljutomer, Ptuj in Maribora so že prejeli prijave za udeležbo športnih konj.

Kljub velikemu zanimanju za revijo med domačimi kmečkimi konjerejci pa še žal ni prijav za tekmovanje. Kot vsako leto, pa tudi točka »Kmečka dvo-prezna dirka« ne bo izostala. Te dni bodo razposlali vabila rednim obiskovalcem in najširši javnosti s področja vse Slovenije.

Vse kaže, da bo tudi letošnja revija prikazala vsestranske uspehe naše konjereje.

DELAJSKO PROSVETNO DRUŠTVO »SVOBODA« PTUJ
ORKESTRALNI ODSEK

bo priredil dne 8. aprila ob 20. uri v gledališču

KONCERT SALONSKE GLASBE

Spored:

1. Fr. Drdla: Souvenir
2. A. Biehl: Scherzo-Valse viol. solo Ribič Anton, klavir Srol Ela
3. Rimski Korzakov: Indijska pesem klarinet solo Bombek J., klavir Srol Ela
4. Gounod: Ave Maria
5. Schubert: Serenada trompeta solo Rojko A., klavir Kuštrin Jože
6. Blažević: Koncert št. 5, D-mol pozavna solo Struci Jakob, klavir Srol Ela
7. W. Hermann: Mignon klavir trio: Srol, Ribič, Hribernik
8. Dvořak: Humoreska Srol, Ribič, Sepec, Hribernik, Rojic
9. Pribošič: Domotožje godalni sekstet: Hasl, Ribič, Čeh, Ciani, Sepec, Podgornik, Jakopin, Gregorec, Hribernik, Majcen, Rojic
10. Schumann: Posvetilo
11. Schubert: Ob marju
12. Čajkovski: Pesem brez besed
13. Mascagni: Cavalleria rusticana (uvertura)
14. Leopold: Jugoslovanski biseri izvajajo orkester, dir. Rojic Jože
15. Ipavec: Ciganica Marija bariton solo V. Košir in orkester, dir. Rojic Jože

DRAGI BRALCI!

Če ni razprodajalec »Ptujkega tednika« opazil, da stane že ta številka 10 dinarjev, mu s a m i pomagajte iz zagate, da ne bomo po neprevidnosti trpeli nepotrebne škode. UPRAVA

Na ptujski gimnaziji je ustanovljena PZJ

Dijake na ptujski gimnaziji je prijetno presenetila vest o ustanovitvi počitniške zveze Jugoslavije, katere člani so lahko študentje, srednješolci, učenci industrijskih in strokovnih šol itd., njihovi vzgojitelji in osebe po šolskih zdravstvenih ustanovah.

Doslej se je prijavilo že 170 članov, novi pa se neprestano prijavljajo, saj je PZJ ustanova, posebno vabljiva za vse, ki hočejo vedeti kaj več o svoji domovini, kakor se to lahko učijo iz knjig. S 75% popustom na vlakih, z organizacijo prenočišč in prehrane omogoča vsem članom potovanja po naši domovini.

Dne 18. 3. 1953 je predsednik počitniške zveze na ptujski gimnaziji tov. Bruno Hauber sklical sestanek vseh članov. S svojim referatom o dosedanjem razvoju PZJ je članom marsikaj pojasnil. Obenem so se člani porazgovorili o bodočih nalogah in delu svoje družine. Ker bo

organizacija morala gospodariti z lastnimi materialnimi sredstvi, so sklenili, da bodo razen članarine, ki jo pobirajo vsak mesec (20 din) poskrbeli tudi za druge dohodke z različni prireditvami itd. Odposlali so prošnje raznim ustanovam v Ptuj in okolici, da pristopijo k podpornim članom. Sklenili so, da bodo organizirali prenočišča v Ptuj, na Borlu, v Cirkulanah in v Ormožu. Eden izmed najvažnejših ciljev PZJ je seznaniti šolsko mladino z zgodovinskimi in prirodnimi znamenitostmi naše dežele. Ptuj s svojimi zgodovinskimi spomeniki je nedvomno važna izletniška točka. Zato je nujno, da bo organizacija poskrbela za prenočišča za izletnike — člane PZJ. V Ptuj bo nudil nekaj prenočišč dijaški dom, ki je bil tudi doslej vedno pripravljen pomagati izletnikom v kolikor so mu to dopuščale možnosti. Tudi na Borlu imajo obljubljeno pomoč.

Člani bodo poskrbeli podatke

o kulturnih, zgodovinskih in prirodnih zanimivostih Ptuj in okolice in organizirali poučna predavanja.

Člani družine so obenem člani mladinske organizacije. Mladinska organizacija na ptujski gimnaziji je zelo aktivna in ima v svojih vrstah zavedne mladince, med katerimi so bili nekateri že dvakrat pohvaljeni za požrtvovalno delo, kot mladinec Ludvik Carni, Bruno Hauber, Danica Dobnik in Marija Mlinarič. Delo pa se ne omejuje samo na posameznike, tudi celotna organizacija je bila že večkrat pohvaljena.

Cilji PZJ se ujemajo z najvišjimi cilji organizacije LMS. Naloga obeh organizacij je vzgajati v svojih vrstah napredne, domovini predane ljudi.

Najvišji cilji PZJ so izobraževati šolsko mladino, vzgajati svoje člane v duhu tovarštva, poštenosti in ljubezni do domovine. MM

Dominik Glušič:

„Morat sem ga, ker je hotel pobegniti.“

Mariborski policijski komisar Anton Pukšič je nekega dne, potem ko je bil po prihodu okupatorjev razrešen službe, zašel v Moškanjcih v bližini svojega doma, v gostilno Veronika. Tam je že bila večja družba okupatorjevih orožnikov, med njimi je bil tudi komandir postaje v Gorišnici. Ta je Pukšiča in njegovega spremljevalca, bil je neki občinski funkcionar pozval, naj prisledeta, kar sta tudi storila. Pogovor se je sukal okrog zahtev: vsakdanja stvar: o vojnem in političnem dogajanju ter podobnem, končno pa je prišlo v družbi do nesoglasja. Pukšič kot kolikor toliko podkovan v policijski stroki in človek, ki mu je bilo vojno in politično dogajanje istega časa več ali manj znano, je oporekal komandirja, ki se je pritoževal nad velikimi nalogami, ki jih mora žandarmerija izvrševati, poleg tega pa voditi še evidenco o vojaških obveznikih, ki vsi silijo posebno v ptujskem okraju v partizane, ki pred njimi ni človek nikjer več varen. Za primer je navedel Čuš Karla iz Mezgovc, ki je, mesto da bi šel braniti tretji rajh, odšel k banditom ter poleg tega še nudil

zatočišče svojim somišljenikom, da so ga morali vloviti ter zapreti, njegovo domačijo pa zažgati. Na vse to govorenje je Pukšič prav neprevidno odgovoril, da je po mednarodnem pravu prisilna mobilizacija v okupiranih državah nedopustna in da pomeni nasilje, ki jasno, rodi odpor. Če bi rajh tega ne izvajal ter upošteval človečanske pravice po mednarodnem pravu, bi ostajala veliko večja možnost za zmago, kot sedaj, ko je že izgubljena. Orožniki poveljnik, pa tudi ostali se kot navdušeni hitlerjanci niso strinjali s Pukšičem, vendar v tem trenutku niso izvajali nobenih posledic. Po še dokaj prijaznem slovesu so odšli orožniki v patrolo proti Mezgovcem, ostal pa je v gostilni poveljnik ter Pukšič z znancom.

Ni minilo pol ure po odhodu orožnikov, ko se je eden od njih vrnil s poročilom, da sta bila njegova tovariša iz zasede zadeta od strelcev banditov.

Poveljnik je molče vstal ter brez slovesa odšel o spremstvu orožnika na postajo ter o dogodku obvestil ptujski gestapo, ukrepal pa je še drugo glede komisije in preiskave. Rezultat vsega je bil, da so Antona Puk-

šiča še v isti noči pripeljali v preko dravskega mosta. Nemec je počasi in hladnokrvno pripovedoval, da je hotel Pukšič, kljub temu, da je imel na hrbtu zvezane roke, pobegniti in da ga je zaradi tega moral ustreliti. Padel je šele po drugem strelju malo pred zakloniščem na Masarykovi cesti. O tem da je obvestil tudi že gestapo, Pukšiča pa da so že odpeljali na pokopališče.

Tako je torej pojasnjeval gestapovski zahrbtni morilec Pukšičevo smrt. Moja sodba o tem pa je bila precej drugačna. Zahrbtni umor so Nemci pripravili Pukšiču prav skrbno zato, ker je bil slovenski izobraženec in človek, ki so mu bile dobro znane nemške policijske metode, ki so bile vse drugo, samo poštene ne. Obremenilnih konkretnosti proti Pukšiču ni bilo, zato ga niso mogli postaviti pred sodišče ali ubiti kot talca in so mu pripravili konec kot sem ga opisal.

Kot je povedal grobar Vauda, so Pukšiča pokopali na mestnem pokopališču v smetišču, k Lacku in njegovim borcem. Ta prostor je bil takrat določen za odlaganje vencev in druge stare navlake. Bil je preraščen z bezgovim in gabrovim grmovjem ter prepletan s srahotom. Prvi, ki je bil na tem mestu pokopan, je bil eden Lackovih soborcev Vrišič Jakob, osebni znanec in soborec Matije Prav-

trenutku pa je privozil vlak preko dravskega mosta. Nemec je počasi in hladnokrvno pripovedoval, da je hotel Pukšič, kljub temu, da je imel na hrbtu zvezane roke, pobegniti in da ga je zaradi tega moral ustreliti. Padel je šele po drugem strelju malo pred zakloniščem na Masarykovi cesti. O tem da je obvestil tudi že gestapo, Pukšiča pa da so že odpeljali na pokopališče.

Tako je torej pojasnjeval gestapovski zahrbtni morilec Pukšičevo smrt. Moja sodba o tem pa je bila precej drugačna. Zahrbtni umor so Nemci pripravili Pukšiču prav skrbno zato, ker je bil slovenski izobraženec in človek, ki so mu bile dobro znane nemške policijske metode, ki so bile vse drugo, samo poštene ne. Obremenilnih konkretnosti proti Pukšiču ni bilo, zato ga niso mogli postaviti pred sodišče ali ubiti kot talca in so mu pripravili konec kot sem ga opisal.

Kot je povedal grobar Vauda, so Pukšiča pokopali na mestnem pokopališču v smetišču, k Lacku in njegovim borcem. Ta prostor je bil takrat določen za odlaganje vencev in druge stare navlake. Bil je preraščen z bezgovim in gabrovim grmovjem ter prepletan s srahotom. Prvi, ki je bil na tem mestu pokopan, je bil eden Lackovih soborcev Vrišič Jakob, osebni znanec in soborec Matije Prav-

diča iz Rogoznice. Vrišič se gestapovci pri zasliševanju tako mučili, da se je raje nekega dne v celici obesil, kakor pa da bi šel na nadaljnja zasliševanja. Gestapovci so ga aretirali skupno s Kocmutovimi iz Trnovskega vrha ter Slodnjakovimi, Brunčičevimi, Družovičevimi in drugimi iz Slovenskih gor. Vsi ti so bili pozneje v Mariboru postreljeni, drugi pa poslani v koncentracijsko taborišče.

Na tem delu pokopališča so pokopani še Osojnik, Zavec, Kramberger, brata Reša, Pongrčić iz Zavrča, ki so ga gestapovci na zasliševanju tako mučili, da ni bil več sposoben za življenje in sta ga pred dvoirušnimi vrati Brenčičeve hiše ustrelila gestapovec Junger — ptujski mesar in gestapovec Weiser.

Samomem je napravil v ptujskih zaporih tudi Jesenek, kmet s Stare ceste (Cezanjec) zaradi mučenja s strani gestapovcev. Ta si je vpriču paznika Pihlarja in treh sozoparnikov prerezal z britvijo vrat ter takoj izkvraval.

In še ena žrtve Jungerja in Weiserja je tu pokopana. To je Janez Horvat iz spodnjega Ptujkega polja. Tudi tega sta omenjena zločincev tako mučila, da je zaradi posledic umrl.

Vsem tem mrtvim Slovincem so gestapovci dodali še nekaj svojih žrtev, ki niso nikdar pre-

stopile praga ptujskih zaporov, ker so jih takoj po aretaciji zasliševali in mučili do smrti. Za te žrtve sem zvedel od kriminalnega inšpektorja Henrika Hedricha, ki je bil edini od vseh ljudi okupatorjevega policijskega aparata v Ptuj zelo zgovoren.

Povrnimo se še enkrat k Pukšiču. Po njegovi smrti so aretirali gestapovci še vrsto ljudi, tudi njegova mlajša brata sta bila med njimi.

Poveljnik orožniške postaje iz Gorišnice se je upravičeno pritoževal nad velikimi nalogami, ker so se dogajale sabotaže vstopovod. Vedno več je bilo delavcev, ki so samovoljno zapustili določeno delovno mesto, vedno več je bilo tkzv. vojnih beguncev, črnih zakolov, poškodb javnih naprav in — partizanov.

Dejstvo je, da je vrhovna vojaška oblast v aprilu 1944 ukini-

Vsem kolporterjem in razprodajalcem „Ptujskega tednika“

Kolporterje in ostale razprodajalce »Ptujskega tednika« opozarjamo, da smo morali glede na podražitev papirja dvigniti ceno listu na 10 dinarjev, začeni s to številko. Za celoletne naročnike, ki so že plačali letošnje naročnino 400 dinarjev ali jo bodo poravnali do 1. junija t. l. bo ostala tudi v bodoče nespremenjena. Isto velja tudi za polletne naročnike. Naročnino za četrtletje ali manj bomo zaračunali po novi ceni.

UPRAVA

Iz Mezgovc

Franc Mislav iz Mezgovc 49 je pri čiščenju drevja s sekuro zadela na strelivo, ki je eksploziralo in mu poškodovalo desno roko. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer bo kmalu okreval.

Iz Hlaponc

V nedeljo, 29. marca t. l. je v mraku šel proti domu skozi gozd 20-letni Janez Osterc. Zamisljenega je presenetil nepričakovani strel. Zadet v vrat, se je Janez zgrudil nezavesten, ne da bi vedel, kdo mu je stregel po življenju. Čez čas je prišel k zavesti in odšel do doma, od koder so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

Iz Dežna

Tacinger Ivan in Lorber Franc iz Nadol, ki sta bila decembra lani pred ptujskim okrajnim sodiščem obsodena na 10 in 6 mesecev zapora zaradi nedovoljenega trgovanja s kolesi, sta se zoper sodbo pritožila. Tacinger Ivan je v pritožbi očital ptujskemu sodišču, da ni hotelo v teku razprav zaslišati prič Skledar Janeza, Korošec Slavka in Tacinger Helene, ki bi potrdile, da je Tacinger prijateljsko posredoval med prodajalci koles in kupci in da od tega ni imel koristi. Nadalje je očital ptujskemu sodišču, da ga je ponovno obsodilo za stvari iz let 1949 in 1950, za katere je že bil sojen in je tudi prestal kazen.

Lorber je v pritožbi zatrjeval, da ni povzročil skupnosti nikake škode, posameznikom pa da je pravzaprav le koristil. V pritožbi je predlagal, da se mu izreče primerna denarna ali pogojna kazen.

Na podlagi sklepa okrožnega sodišča Maribor po pritožbi bo zadeva vrnjena okrajnemu sodišču v Ptuj, ki bo o zadevi 4. aprila t. l. ponovno razpravljalo o Tacingerjevi ter Lorberjevi krivdi in izrekel novo sodbo. S ponovno razpravo bodo izpopolnjene podrobnosti glede okoliščin, prič in materiala, na katerega bo oprta nova sodba.

Iz Zavrča

V nedeljo 29. marca je bil na Zavrču množični sestanek SZDL z zadovoljivo udeležbo. Funkcionarji vaških odborov so se sestanka vsi osebno udeležili, ponovno pa ni bil prisoten predsednik iz Turškega vrha, ki se takih sestankov sploh ne udeležuje, čeprav bi mu kot predsedniku vaškega odbora to bila dolžnost.

Na sestanku je govoril o reorganizaciji SZDL tov. Belšak ter dejal, da je Soc. zveza organizacija vseh poštenih ljudi, ki hočejo po svojih močeh prispevati k zgraditvi socializma. Drugi govornik tov. Krmelj pa je pojasnjeval politično situacijo in naloge soc. zveze glede pozitivne političnega dela.

*

Zadnje dni so vzele mnogo časa tukajšnjim občinskim in drugim funkcionarjem priprave za popis prebivalstva. Popisovalci so bili deležni temeljitih instrukcij, občinski tajnik tov. Veselič pa je porabil mnogo prostega časa poleg uradnega časa, da je bilo delo pravočasno izvršeno.

Iz Desternika

Lovska družina Desternik je začela z vajami Finžgarjevega »Divjega lovca«, ki ga bo v kratkem vprizorila. Ob tej priložnosti ni odveč povedati nekoliko besed o posameznikih iz tukajšnjega predela, ki so se ob zadnjem gostovanju igralcev iz Markovc med igro skrajno nekulturno obnašali ter s svojim smehom in medelki celo motili igralce na odru. Kakšno sliko o nas so si le odnesli igralci iz Markovc in drugi tujci, ki so videli in slišali sramotno obnašanje naših tako zaostalih sovaščanov? Ali bi ne bilo bolje, da tisti, ki se ne znajo dostojno obnašati, ostanejo ob takih prilikah raje doma?

V PONEDELJEK, 6. APRILA, igrajo ptujski sedmošolci Moliérov komedijo v treh dejanjih: »Scapinovo zvijače« v Rogoznici v Zadrudnem domu ob 4. uri popoldne. — Vabljeni!

Na vlak

V sredo sem potoval z vlakom v Ptuj. Sedel sem med ljudmi, ki jih nisem poznal, pravtako oni mene niso poznali. Pogovor je pač nanesel, da smo se začeli meniti o Ptuj, ptujskih razmerah in ljudeh. Zvedel sem nekaj zanimivih in razveseljivih novic, ki so me spravile v dokaj dobro voljo. Mesto kritike naenkrat tolikšne perspektive.

»Ta možakar je pa res dobro poučen o vsem,« sem si mislilo sopotniku, ki je razlagal v kupcu, kaj bo vse letos v Ptuj novega.

»Pomislite,« je začel. »Z vso naglico se že dovažajo M-cevi za mestni vodovod. Od Hajdine do Ptuja so že skopani jarki za polaganje vodovodnih cevi. Tudi so razkopane ulice v smereh, kjer bodo položene cevi. O brezposelnih v ptujskem okraju letos ne bo govora. Razveseljivo je predvsem to, da so si dali v Ljubljani enkrat po 7 letih dopovedati, da ptujski okraj ni bogat okraj, temveč dokaj p. siven, glede na Haloze in na prodnato Dravsko polje, zaradi česar je v letošnjem republiškem družbenem planu večmilijardna postavka za večje investicije v okraju. Pri Ptuj bo zgrajena podvodna hidrocentrala za Strnišče in za elektrifikacijo vseh vasi in naselij v okraju. V Ptuj bo NB zgradila petnadstropno palačo s sto stanovanji, za novi cestni dravski most, ki bo ob železniškem mostu, že navažajo kamenje Na Vurberku bo postavljen hotel za letovištarje. Na gradu bodo odprli še več prostorov z novimi izkopaninami na Bregu in drugod...«

To so samo nekatere novosti, ki sem si jih zapomnil in sprva celo verjel. Vsi smo navdušeno poslušali in niti nismo pazili, kdaj so sfrčale mimo nas postaje Cirkovci, Strnišče, Hajdina.

V Ptuj sem bil razočaran. Nič od vsega tega ne bo letos v Ptuj,« so mi rekli. »Najbrž vas je kdo potegnil za 1. april.«

P. p.

ČE BI VAS LAHKO SLIŠALA...

Sloviti tenorist Caruso je nekoč obiskal neko bogato ameriško družino. Neka starejša ženska iz družbe se je tedaj obrnila do pevca:

— Maestro, zdi se mi, da bi vam lahko dala sto tisoč dolarjev, če bi vas lahko slišala...

— Hvala vam gospa, vi mi zares laskate...

— ... kajti gluha sem kakor topl — je končala starka.

VINARSKA ZADRUGA v PTUJU

nudi:

GOSTINSTVU IN OSTALIM:

odprto pristno haloško vino in odlične buteljke
prvovrstni jabolčnik od pet litrov naprej po 45 dinarjev liter

ČLANOM:

»Kumulus« kot prvovrstni dodatek brozgi namesto žvepla (zoper aidij), modro galico, žveplo, kolje, obroče za sode, razpršilce i. dr.

VINARSKA ZADRUGA PTUJ
z o. j.

ŠPORT

ROKOMET:

Branik : Drava 14:6 (8:3)

Ptuj, 29. marca. V današnji prijateljski rokometni tekmi so se Branikovi rokometarji revanširali za poraz iz prejšnje nedelje. Prve minute so Ptujčani zaigrali lepo, da smo pričakovali lepo igro, nato pa so nenadoma popustili in brez dvoma ima glavno krivdo za poraz vratar. Med Dravaši ni bilo igralca, ki bi zadovoljil, netočno podajanje, slabo odkrivanje in netočno streljanje, so bile največje napake s strani Drave. Medtem pa je Branik s smiselnimi napadi popolnoma razbil domačo obrambo in naskok v golih vse bolj povečal, prav posebno se je izkazal »golgelter«. Kos s sedmimi goli.

NOGOMET:

Drava : Železnikarji 3:2 (3:1)

Maribor, 28. marca. Prijateljska trening nogometna tekma se je končala z zasluženim zmago Drave, ki je prav posebno v prvem polčasu potisnila v obrambo kombinirano moštvo mariborskega Železnikarja. Gole za Dravo sta dosegla Maks Sirec dva in Car enega.

Garnizija : Drava 6:2 (4:1)

Ptuj, 29. marca. Nepopolna enajstorica Drave, ki so jo zastopali v glavnem mladinci, je v trening tekmi visoko izgubila proti vojakom, ki so zaigrali lepo, prav posebno napad s Carom na čelu. Dravaši niso bili kos razigranim napadalcem Garnizije, svojo nešportno igro pa je pokazal zopet vratar Drave.

Primarij dr. Viktor Tomišek, specialist za ošesne bolezni je otvoril svojo prakso v Mariboru, Carkarjeva ulica 16 in odidira od 12. do 14. ure.

Končno je zgrajen železniški most čez Pesnico

Po dograditvi betonskega železniškega mostu na Lenti pri Ormožu pred nekaj meseci je na progji Pragersko—Čakovec ostal nedograjen edino pesniški most. Zvezo preko rečice je vzdrževal nekak lesen provizorij, ki je omogočal vlakom prehod s hitrostjo 5 kilometrov na uro.

V soboto 28. marca pa je to začasno leseno nosilno konstrukcijo zamenjala stalna železna konstrukcija, ki je svoječasno služila istemu namenu v Ptuj pri premostitvi Studenčnice in močvirja ob njenem obrežju.

Konstrukcijo je na železniški postaji v Moškancih nekaj mesecev obnavljala posebna ekipa »Mostogradnje« iz Ljubljane. Med tem časom so bili popravljeni oziroma obnovljeni tudi betonski temelji na Pesnici.

Zamenjava konstrukcij je bila opravljena v opoldanskem času nekaj ur, da je opoldanski potniški vlak iz Cakovca moral čakati samo okrog eno uro na prehod.

Tako so bili na naši progji v letošnjem letu izbrisan zadnji sledovi okupatorjevega razdejavanja.

Glede na to, da je proga sedaj brez pomembnejših ovir, ki bi zadrževale razvoj prometa, posebno glede hitrosti, je pričakovati, da bo nov vozni red to upošteval ter čim bolj skrajšal čas, ki je potreben za to progo in ki je sedaj precej daljši, kakor je n. pr. bil pred vojno, kljub temu, da je svet zabeležil v teh letih posebno v transportu ogromen napredek.

ŽIVINOREJSKE IZKUŠNJE

Nasveti gojiteljev krav mlekaric - Način in red hranjenja

Skrbno je treba določiti količino zrnja za prehrano vsake krave. Je več načinov za prehrano krav z zrnjem. Nekaterim kravam je potrebno dati tudi take sestavine hrane, ki jih ni v skupno pripravljene hrani za vse krave. Takim kravam in tako hrano je najbolje polagati šele potem, ko je že nakrmljena večina krav. Po pravem bi morala imeti vsaka krava kontrolni karton, iz katerega bi bila razvidna količina in sestava hrane, ki jo dobi katera krava.

Za pokladanje silaže je treba prav tako vedeti, koliko te dobi katera krava.

Ako ne pokladamo seno iz bal, je treba delo tako razporediti, da gre čim hitreje od rok. Tu in tam je dobro pretehati težo sena zaradi kontrole, če je hranjenje ekonomično in efektivno.

Krave je dobro hraniti z zadostno količino hrane ob določenem času, ker so bolj občutljive glede časa hranjenja kot glede časa molže. Zrnje se daje kravam pred molžo, groba hrana pa po molži. Na ta način se prepreči, da ne pride do prašnega zraka za časa molže. Si-

lažno in drugo hrano, ki bi lahko vplivala na barvo mleka, moramo pokladati šele po molži. Polovico obroka zrnja in grobe hrane naj dobijo krave zjutraj, drugo polovico pa zvečer. Ako molzemo krave več kot dvakrat dnevno in jim tolikokrat dajemo zrnasto hrano, moramo vedeti, da dobijo grobo hrano samo dvakrat dnevno.

Primesi soli in mineralov
Molznim kravam lahko dajemo toliko soli, kolikor je želijo. Potreba krave po soli je odvisna od njene teže in količine mleka. Ugotovljeno je, da je potrebno kravi dnevno 22 gramov soli na 500 kg žive teže in 9 gramov na 5 litrov nadojenega mleka. Praktično je najbolje, da se meša sol med zrnasto hrano v razmerju pol kilograma soli na 50 kg hrane. Če upoštevamo, da se daje zrnasta hrana v sorazmerju s pridobljenim mlekom, potem pridemo do zaključka, da dobijo krave mlekarice, ki dajejo mnogo mleka, dovolj soli, krave, ki dajo manj mleka, pa premalo. Kravam je treba omogočiti, da dobijo dnevno vsaj enkrat pravilno slano hrano. Kepe soli bi

morali razporediti tudi po pašnikih in na dvoriščih, drobno sol pa spraviti v pokrite zabojke, da je ne bi razkrojil dež.

V krajih, kjer raste krma, ki ji primanjkuje ta fosfor in kalcij, pa tudi tam, kjer krmijo živino s hrano, ki ji primanjkuje fosfor in kalcij, bi morali dati poparjeno kostno moko v take posode, da bi imele krave do njih poljuben pristop, upoštevajoč kot pri soli, da do nje ne bi mogel dež. Če je kostna moka pravilno poparjena, tako da koristi uničevanju glivic kužnih bolezni živine, je okusnejša kot specialno poparjena kostna moka. Kostno moko je treba mešati s soljo v razmerju 2 do 4 dele kostne moke na 1 del soli.

Znano je, da živinski krmi iz nekaterih krajev primanjkuje tudi druge mineralne tvarine. Nasvete za pravilno uporabljanje raznih mineralnih tvarin za živinsko prehrano bi morale dajati tovarne, ki jih proizvajajo, pa tudi veterinarski zavodi, ki se bavijo z vprašanjem pravilne živinske prehrane.

(Prihodnjic o napajanju krav-mlekaric.)

V BESEDI IN SLIKI Iz zadnjega »Totega lista«

... DVIGNILI SMO ŽIVINOREJO...

... IN SE PONOVO OBVEZALI...

Vsako količino škopane slame kupi PLETARNA v Ptuj.

Radio tombola 12. IV. 1953

V 2. kolu Radio tombola je število dobitkov povečano še za enkrat. Izrebranih bo 50.000 tombolskih dobitkov in 2118 tomb. premij v skupni vrednosti 12 milijonov dinarjev. Cena tombolske tablice je 20 dinarjev. Tombolske tablice prodajajo vsi prodajalci srečk Jugoslovanske loterije (v Ptuj v vseh trafikah). Prav tako izplačujejo tombolske dobitke prodajalci srečk na podlagi žrebne liste, katera bo objavljena v vseh časopisih.

Sreča vas čaka — morda boste tokrat zadeli vi! — Zahtevajte načrt dobitkov!

Okrajno gledališče Ptuj

Nedelja, 5. aprila ob 20. (8.) uri: Oton Zupančič: »Veronika Deseniška«, tragedija v petih dejanjih (sedmih slikah). Premiera. Režija Peter Malec, v naslovni vlogi gostuje Mira Sarđočeva, članica SNG v Mariboru.

Ponedeljek, 6. aprila ob 20. (8.) uri: Oton Zupančič: »Veronika Deseniška«. Prva repriza.

Petek, 10. aprila ob 20. (8.) uri: Oton Zupančič: »Veronika Deseniška«. Druga repriza.

Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni dan pred predstavo in na dan predstave od 15. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure ter eno uro pred predstavo.

MESTNI KINO PTUJ

predvaja od 3. do 6. aprila ameriški film »Trie kavalirji«. — Fantazija barv, glasbe, plesa, risanega in »granega barvnega filma, kakor jo zmore le Disney in ki jo pričarajo samo južne sončne dežele. — Racak Donald Duck je dobil od prijateljev iz Latinske Amerike za svoj rojstni dan v dar 16-milimetrski kinoprojektor s platnom in filmi. Navdušeno je začel vrteti filme, ki jih z njim vred gledamo tudi mi. O pingvinu Pablu, ki se na Severnem tečaju ni mogel nikoli dovolj ogreti ter je zato na ledeni plošči odplul v tople tropске kraje. Drugi film nam kaže »letečega« oslička in njegovega »gaucha«, ki tekmujeta na dirkah, pa nazadnje osliček potegne zmagovalca v nebo in z njim odleti naprej brez nagrade, ki sta si jo zaslužila. Racak je spet srečal svojega starega prijatelja Joa Carioca. Ta ga je pomanjšal, potisnil na filmsko platno in odpeljal v čudovito nekdanjo brazilsko prestolnico Baija. Seveda ni šlo brez prave sambe, ki jo je Racak plesal z živimi brazilskimi lepoticami.

SAH

Šahovsko društvo Ptuj ima svoj redni mesečni brzoturnir za april v torek, dne 7. aprila ob 19. uri v mali dvorani komiteja ZKS. Pozivamo vse članstvo k udeležbi, dočim so gosti dobrodošli.

SD Ptuj prične v četrtek, dne 9. t. m. društveni turnir v mali

dvorani komiteja ZKS. Prvo-plasirani bo imel pravico do udeležbe na individualnem turnirju mariborskega šahovskega okrožja. Za člane društva je udeležba obvezna. Vse, ki se zanimajo za šahovsko igro, vabimo, da pristopijo k šahovskemu društvu in da se udeležijo tega turnirja. Prijave se sprejemajo na dan pričetka turnirja od 19. do 20. ure.

MALI OGLASI

15 % zneska dam tistemu, ki mi posodi proti vknjižbi na zemljišče 50.000 din za dobo 1 leta. Naslov v upravi lista.

EDINA KOLARSKA DELAVNICA s stroji v Slov. Bistrici — obstaja že 50 let — se zaradi smrti da v najem. — Trunkl, Slov. Bistrica 58

Prodaj 4 avto-vzmeti za traktorsko poljico. Naslov v upravi lista.

Uslužbenka srednjih let želi spoznati treznega moškega v svrhu morebitne poroke. Dopise pod šifro »Skrbna« na upravo lista.

PRODAM 4 kompletna okna in 1 vrata. Vprašati v upravi. Dominik Glušič

ZATEKEL se je pes. Vprašajte v upravi.

NESRECA NE POČIVA

Ptujska bolnišnica je pomagala v sledečih primerih:

Poškodba jezika:
Jože Klinc iz Lancove vasi 71 (pri padcu).

Poškodbe na roki:
Slavko Pavlinič iz Rucmanec, Marija Čuler iz Gorce, Albin Lorber iz Apač, Ivan Novoselec iz Mihalovec, Ana Hazemali iz Stojnc, Ana Kranjc iz Ptuja, Ljutomerska cesta, Marija Slana, Liza Galovič iz Velikega vrha, Stanko Kolarič iz Lunovca, Stanko Kranjc iz Makol.

Poškodbe na nogi:
Peter Čufuta iz Ljubstave, Miha Križaj iz Nove vasi, Anton Munda iz Vičane, Janez Žerak iz Stoperc, Ana Rakuša iz Save ter Anton Potočnik iz Strnišča.

Splošne poškodbe:
Beno Furman iz Sp. Brega (pri padcu), Avrelija Kolarič iz Ptuja, Kapucinska (padla v luž in se popekla), Ciril Bezjak iz Bresnice (v prepirju).